

Sygn. akt I ACa 92/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 kwietnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Ryszard Iwankiewicz
Sędziowie:	SSA Agnieszka Sołtyka (spr.) SSO del. Tomasz Żelazowski
Protokolant:	st. sekr. sądowy Beata Waclawik

po rozpoznaniu w dniu 23 kwietnia 2014 r. na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa M. T. i L. F.

przeciwko Skarbowi Państwa - (...) w G.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim

z dnia 31 października 2013 r., sygn. akt I C 127/11

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym w ten sposób, że zasądzoną w tym punkcie kwotę obniża do kwoty 50.680,66 (pięćdziesiąt tysięcy sześćset osiemdziesiąt złotych sześćdziesiąt sześć groszy) i oddala powództwo L. F. co do kwoty 23.769,66 (dwadzieścia trzy tysiące siedemset sześćdziesiąt dziewięć złotych sześćdziesiąt sześć groszy) wraz z odsetkami od dnia 25 czerwca 2011 roku do dnia zapłaty,

II. uchyla zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym w stosunku do powoda M. T. co do kwoty 23.769,66 (dwadzieścia trzy tysiące siedemset sześćdziesiąt dziewięć złotych sześćdziesiąt sześć groszy) wraz z odsetkami od dnia 25 czerwca 2011 roku do dnia zapłaty i w tym zakresie postępowanie umarza,

III. oddala apelację w pozostałej części,

IV. zasądza od pozwanego na rzecz powoda M. T. kwotę 972 (dziewięćset siedemdziesiąt dwa) złote tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym,

V. nie obciąża powoda L. F. kosztami postępowania apelacyjnego należnymi pozwanemu.

UZASADNIENIE

Powodowie M. T. i L. F. - wspólnicy spółki cywilnej (...) spółka cywilna M. T., L. F. w S. domagali się zasądzenia od pozwanego Skarbu Państwa kwoty 91.431,12 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 15 marca 2011 roku oraz kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwu podali, iż prowadzą działalność gospodarczą polegającą na hodowli ryb w stawach rybnych usytuowanych na działkach o nr (...) w obrębie ewidencyjnym (...) S., gm. S.. W stawach rybnych bobry wyrządziły szkody, o czym powodowie powiadomił Urząd Wojewódzki – (...) w G. pismem z dnia 25.01.2011r. Pozwany dokonał oględzin szkód i sporządził „opinię szacunkową”. Pozwany ocenił szkodę na kwotę 23.769,66 zł i pismem z dnia 18.02.2011 roku złożył deklarację wypłaty takiej kwoty. Powodowie na tak wyliczone odszkodowanie nie wyrazili zgody i wraz z pismem z dnia 10.03.2011 dołączyli własną ekspertyzę wyceny szkód wyrządzonych przez bobry na kwotę 91.431,12 zł.

Pozwany Skarb Państwa – (...) w G. zastępowany przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa wniósł o oddalenie powództwa, zasądzenie na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kosztów zastępstwa procesowego według norm przewidzianych.

Na rozprawie w dniu 23 października 2013 roku powodowie ograniczyli powództwo do kwoty 74.450,32 zł .

Wyrokiem z dnia 31 października 2013 r. Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim zasądził od pozwanego Skarbu Państwa - (...) w G. na rzecz powodów M. T. i L. F. solidarnie kwotę 74.450,32zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 25 czerwca 2011r. do dnia zapłaty, oddalił powództwo w pozostałej części oraz zasądził od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwotę 7.635,58zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny;

M. T. i L. F. są wspólnikami spółki cywilnej (...) spółka cywilna M. T., L. F. w S.. Spółka zajmuje się hodowlą ryb. Działalność rybacka - stawy hodowlane znajdują się na działkach o nr (...) położonych w obrębie ewidencyjnym (...) S., gmina S.. Działalność powodowie prowadzą na podstawie decyzji Starosty (...) z dnia 20 sierpnia 2010 roku. W prowadzonym przez spółkę gospodarstwie rybackim zostały wyrządzone szkody przez działanie bobrów. Z tego powodu w dniu 25 stycznia 2011 roku M. T. zwrócił się do (...) w G. się z wnioskiem o wypłatę odszkodowania za wyrządzone przez bobry szkody. W dniu 02.02.2011 roku na terenie stawów rybnych zebrała się komisja złożona z dwóch przedstawicieli strony pozwanej – Rejonowej Dyrekcji Ochrony Środowiska w G. oraz wspólników spółki cywilnej M. T. i L. F. w celu dokonania oględzin. W protokole oględzin szkód stwierdzono, iż skutek działania bobrów uszkodzeniu uległy groble stawów hodowlanych. W wyniku przeprowadzonych oględzin policzono i obmierzano wszystkie uszkodzone przez bobry groble zgodnie z numeracją stawów uwidocznionych na wyrysie z mapy ewidencyjnej gruntów. Na terenie stawów rybnych zinwentaryzowano kilkadziesiąt miejsc, gdzie wystąpiły szkody po bobrach, podając wymiary poszczególnych uszkodzeń. Na końcu protokołu stwierdzono, że do sposobu obmiaru i jego wyników wspólnicy spółki nie wnoszą zastrzeżeń. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w G. wraz z pismem z dnia 18 lutego 2012 roku przesłała wspólnikom spółki cywilnej kosztorys i opinię szacunkową, wyceniając szkodę na kwotę 23. 769,66 zł.

W opracowanych w toku procesu opiniach biegli ustalili, że szkody w stawach rybnych powodów powstały wskutek szkodliwych działań bobrów. Na podstawie pomiarów zawartych w protokole oględzin szkód z dnia 2.02.2011 r. biegli wyliczyli, iż potrzeba 883 m³ ziemi, aby zapełnić dziury wykonane przez bobry i wyrównać powierzchnię 477,5 m² na odnowionych skarpach i obsiać je trawą. Zdaniem biegłych z uwagi na małe rozmiary grobli stawowych, duże ilości i lokalne zagęszczenie istniejących szkód po bobrach oraz osłabienie korpusów grobli wyrządzonymi szkodami jedyną i bezpieczną metodą usunięcia szkód jest metoda ręczna. Użycie do tych celów sprzętu mechanicznego może

spowodować dalsze zniszczenie uszkodzonych korpusów tych grobli, a nawet przypadki naruszenia ich stateczności. Biegły S. P. wyliczył koszty naprawienia szkód na kwotę 77.450,32 zł wraz z podatkiem VAT.

Po dokonaniu takich ustaleń Sąd Okręgowy uznał, że powództwo jest w znacznej części uzasadnione. Sąd wskazał, że zgodnie z art. 126 ust. 1 pkt. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody Skarb Państwa odpowiada za szkody wyrządzone w gospodarstwie rybackim spowodowane przez bobry. Odnosząc się do wysokości szkody wyrządzonej przez gatunki zwierząt objęte ochroną gatunkową (w tym także bobry), zauważył Sąd, że w tym zakresie brakuje jednoznacznych rozwiązań, dlatego też w takim wypadku, w ocenie Sądu, wysokość należnego poszkodowanemu odszkodowania powinna być ustalona na zasadach ogólnych z art. 417 k.c., a zatem w pełnej wysokości. Sąd zauważył, że jeżeli chodzi o ustalenie wysokości szkody, to zgodnie z art. 126 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, oględzin i szacowania szkód w zakresie określonym w art. 126 ust. 1 ustawy, a także ustalenia wysokości odszkodowania i jego wypłaty dokonuje regionalny dyrektor ochrony środowiska, a na terenie parku narodowego dyrektor tego parku.

Przypomniał Sąd, że powodowie domagali się zapłaty odszkodowania z tytułu szkód wyrządzonych przez działalność bobrów w prowadzonych przez nich w ramach działalności gospodarczej stawach rybnych. Sąd wskazał, że okolicznością bezsporną było to, iż szkody te zostały dokonane poprzez bobry, bezsporny był również rozmiar zaistniałych szkód, które zostały stwierdzone i przyjęte przez obie strony w protokole oględzin szkód z dnia 2.02.2011 roku.

Sąd dokonując ustalenia stanu faktycznego i wysokości poniesionej przez powodów szkody oparł się na zgromadzonych w sprawie dokumentach, przede wszystkim protokole z oględzin miejsca szkody z dnia 2.02.2011 roku oraz opiniach biegłych S. P. i Z. L.. Sąd stwierdził, że szkoda doznana przez powodów ma wymiar rzeczywisty oraz że powodowie wykazali, iż są podmiotem uprawnionym do dochodzenia odszkodowania z tytułu szkód wyrządzonych przez działalność bobrów. Za bezzasadny zatem uznał sąd zarzut strony pozwanej o braku legitymacji ze strony powodowej do występowania z roszczeniem w niniejszej sprawie.

Odnosząc się do zarzutu braku rzeczywistej szkody Sąd I instancji wskazał, że przepis art. 126 ustawy o ochronie środowiska nie wskazuje, aby odszkodowanie mogło zostać wypłacane tylko w przypadku naprawienia szkody. Podkreślił, że zaistnienie szkody zostało przyznane przez stronę pozwaną sporządzonym protokołem z oględzin oraz decyzją o przyznaniu odszkodowania.

W zakresie ustalenia wysokości należnego powodom odszkodowania sąd oparł się na opiniach sporządzonych przez biegłych sądowych S. P. i Z. L.. Sąd wskazał, że biegli ustalili, że szkody w stawach rybnych powodów zaistniały z powodu szkodliwych działań bobrów występujących w regionie stawów. Na podstawie pomiarów zawartych w protokole oględzin szkód z dnia 2.02.2011 r. biegli wyliczyli, iż potrzeba 883 m³ ziemi, aby zapełnić dziury wykonane przez bobry i wyrównać powierzchnię 477,5 m² na odnowionych skarpach i obsiać je trawą. Z uwagi na małe rozmiary grobli stawowych, duże ilości i lokalne zagęszczenie istniejących szkód po bobrach oraz osłabienie korpusów grobli wyrządzonymi szkodami jedyną i bezpieczną metodą usunięcia szkód jest metoda ręczna. Użycie do tych celów sprzętu mechanicznego może spowodować dalsze zniszczenie uszkodzonych korpusów tych grobli a nawet przypadki naruszenia ich stateczności. Wskazał Sąd, że wyrządzone przez bobry szkody są nadal widoczne, a jeszcze bardziej, gdy nie ma wody w stawach. Sąd podkreślił, iż można spodziewać się i spotkać ukryte niewidoczne z powierzchni szkody pod powierzchnią, a dopiero je odkryć, jak się zapadnie ziemia pod wpływem chodzenia. W ocenie Sądu, który podzielił stanowisko biegłych w tym zakresie, w celu wyeliminowania w przyszłości szkód wyrządzonych przez bobry należy wykonać naprawę i zabezpieczenia z siatki, aby takie szkody więcej nie występowały, jednakże taki wariant nie był brany pod uwagę przy wyliczeniu kosztów naprawy szkód. Sąd wskazał, że biegły S. P. wyliczył koszty naprawienia szkód na kwotę 77.450,32 zł wraz z podatkiem VAT. Do tego oszacowania przychylił się także biegły sądowy Z. L.. Koszty te Sąd uznał za uzasadnione i w tym zakresie żądanie odszkodowawcze zostało uznane za zasadne. Sąd wskazał równocześnie, że ekspertyza wyceny szkód dostarczona przez powodów stanowi dla sądu dokument prywatny i w zakresie wysokości kosztów naprawy szkód odmówił jej mocy dowodowej i uznał za niewiarygodną.

Sąd nie uwzględnił też zarzutów pozwanego dotyczących opracowanej przez biegłych opinii. Uznał, że nie znajduje żadnego uzasadnienia zarzut pozwanego, jakoby powodowie dokonywali naprawy szkód wyrządzonych przez bobry metodą gospodarczą, a zatem brak było podstaw do doliczania do ogólnej wartości wykonywanych robót takich narzutów, jak zysk, koszty pośrednie, podatek VAT . Podkreślił Sąd, że pozwany nie naprowadził dowodów, które potwierdziłyby powyższy zarzut. Sąd za bezzasadny uznał też zarzut, iż brak jest podstaw do uwzględnienia w szacunku szkody takich pozycji, jak obsianie skarp, koszty pielęgnacji zadarnienia oraz wykonywania prac metodą ręczną. Sąd podzielił w tym zakresie stanowisko biegłych przedstawione w opracowanych opiniach i wskazał, że biegli przekonywująco umotywowali przyjęte wnioski.

Uwzględniając powyższe okoliczności Sąd zasądził od pozwanego Skarbu Państwa - (...) w G. na rzecz powodów M. T. i L. F. solidarnie kwotę 74.450,32 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 25 czerwca 2011 r . do dnia zapłaty, a w pozostałej części powództwo oddalił. Odsetki ustawowe sąd zasądził od dnia 25.06.2011 r . (doręczenia odpisu pozwu) do dnia zapłaty.

Orzekając o kosztach sąd uznał, że powodowie wygrali proces w 81,5 %, a pozwany w 18,5 %. Dokonując stosunkowego rozliczenia kosztów procesu na podstawie art. 100 k.p.c. sąd zasądził od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwotę 7.635,58 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (81,5 % z kwoty 10.185,99 zł, na którą składa się 4572 zł – opłata od pozwu, 3617 zł - zastępstwo procesowe wraz z opłatą od pełnomocnictwa i 1996,99 zł – wydatki biegłych, odliczając kwotę 666 zł tytułem zwrotów kosztów zastępstwa procesowego w 18,5 % dla strony pozwanej).

Z rozstrzygnięciem tym nie zgodził się pozwany, który zaskarżył wyrok w zakresie pkt I i III.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego:

1. art. 126 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody roku poprzez ustalenie odszkodowania w rozmiarze nieodpowiadającym rzeczywiście poniesionej szkodzie na skutek niezasadnego uwzględnienia w szacunku szkody m. in. kosztów pośrednich i podatku VAT oraz prac, których wykonywanie jest niezależne od naprawiania szkód wyrządzonych przez bobry;

2. art. 476 k.c. w związku z art. 481 § 1 k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że odsetki należą się stronie powodowej od innej daty, niż data ustalenia odszkodowania przez Sąd.

Wskazując na tak postawione zarzuty apelujący wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku w pkt I i III poprzez oddalenie powództwa w całości;

- zasądzenie od powodów na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych (art. 11 ust. 3 ustawy o PGSP).

względnie o:

- uchylenie zaskarżonego wyroku w pkt I i III i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Gorzowie Wielkopolskim do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania apelacyjnego.

Uzasadniając zarzut naruszenia art. 126 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody w zw. z art. 361 § 1 k.c. apelujący wskazał, że Sąd I instancji naruszył te przepisy poprzez uwzględnienie w szacunku szkody pozycji nie pozostających w adekwatnym związku przyczynowym ze szkodami wyrządzanymi przez bobry i koniecznością ich usuwania. Za całkowicie bezzasadne uznał skarżący uwzględnienie przez Sąd kosztów nie będących bezpośrednim kosztem robocizny, materiałów i sprzętu tj. kosztów pośrednich w wysokości 40%, zysku w wysokości 15 % oraz podatku VAT w stawce 23%, podkreślając, że powodowie w żaden sposób nie wykazali, iż ponoszą powyższe koszty. Apelujący podniósł, że powodowie od wielu lat prowadzą działalność gospodarczą- stawy hodowlane, stąd są zobowiązani do dokonywania bieżących napraw i konserwacji, a także do „utrzymywania urządzeń wodnych w należytych stanie

technicznym", który to obowiązek nakłada na nich pozwolenie wodnoprawne uzyskane w dniu 20 sierpnia 2010 r. Podkreślił, że prowadzona przez nich działalność wymaga dysponowania odpowiednim sprzętem i zasobami. Zarzucił także, że powodowie nie wykazali, iż wykonanie tych napraw zlecali kiedykolwiek zewnętrznym firmom, które uwzględniają w rachunku swych usług koszty pośrednie, zysk, a także są płatnikami podatku VAT. Wskazał, że art. 6 k.c. obowiązkiem dowodzenia w tym zakresie obciąża powodów. Odnosząc się do złożonej w postępowaniu przez powodów oferty „na wykonanie naprawy uszkodzonych grobli spowodowanych przez bobry na stawach rybackich w S.", przygotowanej przez Zakład Produkcyjno – Usługowy J. K. apelujący zarzucił, że w żaden sposób nie wykazano, aby powodowie rzeczywiście mieli zamiar skorzystać z usług tego przedsiębiorstwa, ani też nie dostarczyli dowodów poświadczających ich rzeczywiste wykonanie i rzeczywiste uiszczenie ceny obejmującej kwestionowane przez pozwanego pozycje.

Kolejno apelujący podniósł, że brak jest w ekspertyzie biegłego wskazania, co wchodzi w skład kosztów ogólnych oraz że za niepozostające w adekwatnym związku przyczynowym z działaniem bobrów i koniecznością dokonywania napraw z tym związanych należy uznać uwzględnione przez Sąd koszty ujęte w opinii biegłego jako „humusowanie skarp z obsianiem" oraz „pielęgnacja zadarnienia przez 5 miesięcy" -koszt tych prac to 3577,87 zł. W ocenie skarżącego czynności te powinny być wykonywane przez powodów systematycznie i standardowo w ramach normalnej działalności.

Końcowo podniósł apelujący, że niezasadne było zasądzenie przez Sąd I instancji odsetek ustawowych od dnia 25 czerwca 2011 r., gdyż ustalenie kwoty odszkodowania nastąpiło dopiero w wyroku w dniu 31 października 2013 r. Podniósł, że Sąd nie wskazał, aby w niniejszej sprawie odstępował od zasady wyrażonej w art. 363 § 2 k.c.

Na zakończenie apelacji pozwany wskazał, że w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji doszło do wypłaty na rzecz powodów z dochodzonego tytułu kwoty 23.769,66 złotych.

W odpowiedzi na apelację powód M. T. przyznał, że w toku procesu pozwany zapłacił powodom kwotę 23.769,66 złotych i w związku z powyższym ograniczył żądanie pozwu do kwoty 50.681 zł, wnosząc o oddalenie apelacji w pozostałej części i zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów postępowania.

Powód L. F. nie złożył odpowiedzi na apelację, nie stawiał się także na rozprawie apelacyjnej.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja okazała się uzasadniona jedynie w tej części, która dotyczy kwoty 23.769,66 złotych.

Po pierwsze, kwotę tę pozwany zapłacił w toku postępowania przed sądem I instancji, przy czym nastąpiło to już po doręczeniu odpisu pozwu. Nadto powód M. T. w tym zakresie ograniczył powództwo. Powód L. F. nie złożył odpowiedzi na apelację, nie ograniczył przy tym powództwa o niewątpliwie wpłaconą przez pozwanego kwotę, nie stawiał się także na rozprawie apelacyjnej. Te okoliczności skutkowały tym, że o tę właśnie kwotę należało obniżyć odszkodowanie zasądzone na rzecz powodów od pozwanego w punkcie pierwszym zaskarżonego wyroku i dlatego w stosunku do powoda M. T. Sąd Apelacyjny uchylił co do kwoty 23.769,66 złotych zaskarżony wyrok i umorzył w tym zakresie postępowanie (o czym wobec ograniczenia powództwa przez tego powoda orzeczono na podstawie art. 386§ 3 k.p.c. w II punkcie wyroku), a powództwo L. F. w tej części należało oddalić, zmieniając w ten sposób punkt I zaskarżonego wyroku (o czym orzeczono na podstawie art. 386§1 k.p.c. w punkcie I wyroku).

W pozostałej części apelacja okazała się bezzasadna, gdyż nie zasługiwały na uwzględnienie podniesione w niej zarzuty.

Co do zarzutu naruszenia art. 126 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody roku poprzez ustalenie odszkodowania w rozmiarze nieodpowiadającym rzeczywiście poniesionej szkodzie na skutek niezasadnego uwzględnienia w szacunku szkody m. in. kosztów pośrednich i podatku VAT oraz prac, których wykonywanie jest niezależne od naprawiania szkód wyrządzonych przez bobry, wskazuje przede wszystkim sąd odwoławczy, że pozwany w swym postępowaniu i zarzutach jest niekonsekwentny.

Z jednej strony pozwany zarzuca, że Sąd I instancji naruszył w/w przepisy poprzez uwzględnienie w szacunku szkody pozycji nie pozostających w adekwatnym związku przyczynowym ze szkodami wyrządzanymi przez bobry i koniecznością ich usuwania, za całkowicie bezzasadne uznał skarżący uwzględnienie przez Sąd kosztów nie będących bezpośrednim kosztem robocizny, materiałów i sprzętu tj. kosztów pośrednich w wysokości 40%, zysku w wysokości 15 % oraz podatku VAT w stawce 23%, podkreślając, że powodowie w żaden sposób nie wykazali, iż ponoszą powyższe koszty. Z drugiej zaś strony w swym wyliczeniu przyznanego odszkodowania, które sporządzono jeszcze przed wniesieniem pozwu, uwzględnił w ogólnie przyznanej kwocie koszty pośrednie na poziomie 64,70%, zysk-12% i podatek VAT- 23%. Wyliczone przez pozwanego odszkodowanie na kwotę 23.769,66 złotych. (k.5) takie pozycje uwzględnił. Kwotę tę pozwany ponadto po doręczeniu pozwu (tj. 29.07.2011r., k. 253) powodom wypłacił. Brak jest zatem logicznych podstaw, by co do zasady podważać wchodzące w skład odszkodowania takie pozycje, jak zysk, koszty pośrednie czy podatek VAT, skoro sam pozwany, przyznając i wypłacając odszkodowanie pozycje takie uwzględnił. Argumentacja podniesiona w tym zakresie w apelacji nie może zostać uwzględniona. Wskazać nadto należy, że kwestionowane przez apelującego elementy odszkodowania zostały przez biegłego wyliczone w następujących proporcjach - VAT- 23%, koszty pośrednie- 40% i zysk- 15%. Biegły wskazał też, i twierdzeń tych apelujący argumentami natury jurydycznej nie podważył, że koszty pośrednie wyliczył według obowiązujących norm KNR (k.137-138). Nie jest to zatem wyliczenie dowolne. Przeciwniej tezy apelujący nie wykazał.

Ponadto zauważyć należy, że wyliczenia elementów składowych odszkodowania co do wysokości stawki VAT są jednakowe, co do zysku- wyliczenie biegłego jest jedynie o 2% wyższe, natomiast co do kosztów pośrednich jest aż o 24,70% niższe, niż zastosowane przez samego pozwanego przy wyliczeniu odszkodowania, które zresztą powodom wypłacił. Z tych powodów zarzuty apelacji w tym zakresie uznać należy za bezzasadne.

Dodać też należy, że z zeznań powoda M. T. (k.228) wynika, że wbrew zarzutom pozwanego, szkody wyrządzone przez bobry powodowie naprawili, zatrudnili do tego profesjonalną firmę J.K. tego samego, który sporządził ofertę z dnia 10.08.2011r- k.85. Powodowie za wykonanie prac uiszcili jedynie zaliczkę – 12.000 zł, resztę- z kwoty dochodzonej pierwotnie pozwem, zobowiązali się spłacić po zakończeniu niniejszego sporu. Wbrew zatem zarzutom pozwanego szkoda powodów ma charakter rzeczywisty i aktualnie przedstawia się jako zwiększenie ich pasywów z tytułu obciążających ich należności za prace wykonane przez podmiot trzeci, których przedmiotem była naprawa zniszczeń wyrządzonych przez bobry. Na dzień orzekania przez Sąd Apelacyjny powództwo było ograniczone przez M. T. do kwoty 50.681 zł, a sąd odwoławczy uznał, że na podstawie opinii biegłych, których apelujący skutecznie nie podważył, zasadnym odszkodowaniem, spełniającym dyspozycję art. 126 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody w zw. z art. 361 § 1 k.c. jest kwota 50.680,66 zł (74.450,32 – 23.769,66).

Wskazuje dodatkowo Sąd odwoławczy, że apelujący zeznań M. T. nie podważył w apelacji, nie wykazał ponadto, by istniała możliwość innego naprawienia szkody poprzez „przywrócenie do stanu poprzedniego”. Sam zresztą jako sposób naprawienia szkody wybrał świadczenie w pieniądzu, płacąc w toku procesu wyliczoną przez siebie kwotę.

Końcowo w zakresie wysokości szkody ustalonej przez biegłego w opinii zauważa Sąd Apelacyjny, że kwestionowanie przez apelującego pozycji nazwanych przez biegłego: „humusowanie skarp z obsianiem” oraz „pielęgnacja zadarnienia przez 5 miesięcy” – nie zawiera wsparcia z zakresu odnoszącym się do zebranego w sprawie materiału dowodowego, który podważyłby stanowisko biegłego, z którego wynika, że koszty wykonania tych prac jako niezbędnych prac niwelujących niszczycielskie działania bobrów w stawach prowadzonych przez powodów, są konsekwencją działań tych zwierząt. Dlatego argumentacja pozwanego w tym zakresie jawi się jedynie jako powielenie stanowiska prezentowanego przed sądem I instancji, bez jurydycznego wsparcia. Podobnie też twierdzenia dotyczące możliwości ręcznego wykonania wszystkich prac, jako pozostające w całkowitej sprzeczności z kategorycznymi twierdzeniami biegłego w tym zakresie, nie mogą osiągnąć oczekiwanego przez skarżącego rezultatu. W tym zakresie podziela sąd odwoławczy stanowisko sądu I instancji i akcentuje, że biegły wprost wskazał, że technologia robót w niniejszej sprawie wymagała wykonywania prac ręcznie z uwagi na małe rozmiary grobli stawowych, duże ilości i lokalne zagęszczenie istniejących szkód po bobrach oraz osłabienie korpusów grobli wyrządzonymi szkodami. Użycie do tych

celów sprzętu mechanicznego mogło spowodować dalsze zniszczenie uszkodzonych korpusów tych grobli a nawet przypadki naruszenia ich stateczności.

Za bezzasadny uznać też należy zarzut naruszenia art. 476 k.c. w związku z art. 481 § 1 k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że odsetki należą się stronie powodowej od innej daty, niż data ustalenia odszkodowania przez Sąd. W niniejszej sprawie powodowie wezwali pozwanego do zapłaty jeszcze przed wytoczeniem powództwa, w piśmie z 10.03.2011r, do którego dołączyli ekspertyzę wyceny szkód na kwotę 91.431,12 zł., sprecyzowali swe żądanie pieniężne, domagając się zapłaty pod rygorem skierowania sprawy do sądu (k.8-12). Pozwany, który nie spełnił swego świadczenia przed zawiśnięciem sporu, od daty doręczenia odpisu pozwu popadł zatem w opóźnienie w zapłacie ostatecznie zasądzonej kwoty 50.680, 66 zł, co uzasadniało zasądzenie odsetek za opóźnienie za okres po doręczeniu odpisu pozwu,(a odpis ten doręczono Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa w dniu 17.06.2011r k. 30) - art. 481 k.c. w związku z art. 455 k.c.

Z tych wszystkich względów apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu, o czym na podstawie art. 385 k.p.c. orzeczono w punkcie III wyroku.

Orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego wydano stosując zasadę stosunkowego rozdzielenia kosztów, pozwany apelację wygrał w 32%. Jego koszty to 2700 zł, stąd powodowie powinni zwrócić mu 864 zł. Koszty powoda M. T. to 2700 zł, a proces w II instancji wygrał on w 68%, zatem powód powinien zwrócić mu 1836 zł. Ostatecznie zatem na rzecz tego powoda zasądzono kwotę 972 zł (1836-864), o czym orzeczono w punkcie IV wyroku.

Orzeczenie o kosztach zawarte w punkcie V wyroku wydano na podstawie art. 102 k.p.c., uznając, że okoliczności tej sprawy, pozwalają na to, by powoda L. F. nie obciążać kosztami procesu należnymi pozwanemu, albowiem koszty te zostały rozliczone w punkcie IV wyroku, a ostateczna skuteczność apelacji wynikała tylko z tego faktu, że pozwany wskazał, że kwotę 23.769,66 zł zapłacił jeszcze w toku postępowania przed Sądem Okręgowym, co przemilczał przez ponad 2 lata od daty uiszczenia tej kwoty.

T. Żelazowski R. Iwankiewicz A. Sołtyka